

DECIZIE

28 iunie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul Maria Ghervas

Judecători

Ion Druță, Oleg Sternioală

Luiza Gafton, Mariana Pitic

examinând recursul declarat de către Elena Savina,

în cauza civilă la cererea lichidatorului Societății cu răspundere limitată „Hartis-Grup” în procedura simplificată a falimentului, Lilian Popa cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a organului de conducere al Societății cu răspundere limitată „Hartis-Grup”,

împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 30 ianuarie 2017, prin care a fost admisă cererea lichidatorului Societății cu răspundere limitată „Hartis-Grup” în procedura simplificată a falimentului cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a organului de conducere al Societății cu răspundere limitată „Hartis-Grup”,

c o n s t a t ă :

La data de 21 octombrie 2016, lichidatorul SRL „Hartis-Grup” în procedura simplificată a falimentului, Lilian Popa a depus cerere cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a organului de conducere al SRL „Hartis-Grup”.

În motivarea cererii lichidatorul a indicat că, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 06 mai 2015 a fost admisă spre examinare cererea introductivă depusă de către SRL „Arturus Prim” (în proces de lichidare) cu privire la intentarea procesului de insolvabilitate față de SRL „Hartis-Grup” și în scopul prevenirii modificării stării SRL „Hartis-Grup” în perioada derulării procesului de insolvabilitate, au fost aplicate măsuri de asigurare, în calitate de administrator provizoriu al debitorului fiind desemnat Lilian Popa, iar prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2015 a fost constatată insolvabilitatea și intentat procesul de insolvabilitate față de debitorul SRL „Hartis-Grup”, cu inițierea procedurii simplificate a falimentului, în funcție de lichidator al debitorului fiind desemnat Lilian Popa.

Menționează că, conform ultimelor consemnări operate în Registrul de stat al persoanelor juridice, în calitate de administrator statutar și unic asociat al debitorului insolubil SRL „Hartis-Grup” figurează Elena Savina.

Susține că, conform art. 247 din Legea insolvenței, în sensul prezentei legi, membri ai organelor de conducere ale debitorului pot fi administratorii societăților comerciale, membrii organelor executive, membrii consiliilor de supraveghere (de observatori), lichidatorii și membrii comisiilor de lichidare, contabilii. Prevederile alin. (1) se aplică persoanelor care dețineau funcțiile respective la data intentării procesului de insolvență, precum și celor care au deținut aceste funcții pe parcursul ultimelor 24 de luni anterioare intentării procesului.

Consideră că, în speță sunt îndeplinite cumulativ condițiile atragerii la răspundere patrimonială personală a organului de conducere al debitorului SRL „Hartis-Grup” în persoana administratorului statutar și unic asociat, Elena Savina.

Afirmă că, reieșind din considerentul că, Elena Savina, în calitate de conducător al SRL „Hartis-Grup”, nu a prezentat lichidatorului documentele aferente activității economice ale întreprinderii și nu a transmis lichidatorului pe bază de inventar și bilanț bunurile societății insolvente, lipsa masei debitoare în patrimonial debitorului insolvent SRL „Hartis-Grup” a fost constatată de lichidator și comisia de inventariere în conformitate cu art. 108 alin. (4) din Legea insolvenței.

Relevă că, conform procesului-verbal nr. 01/15 din 11 decembrie 2015 privind rezultatele inventarierii bunurilor corporale și încorporale care aparțin masei debitoare a SRL „Hartis-Grup” în procedura simplificată a falimentului, având la bază bilanțul contabil reflectat în ultimul raport financiar prezentat de debitor la Direcția generală pentru statistică a mun. Chișinău pe perioada de gestiune 2009, prin actele de inventariere a masei debitoare nr. 1/1 (imobilizări) și nr. 2/1 (a stocurilor de mărfuri și materiale și a altor active pe termen scurt) din 10 decembrie 2015, a constatat lipsa efectivă a elementelor de activ (bunuri corporale și încorporale) în patrimoniul debitorului insolvent SRL „Hartis-Grup” în sumă totală de 242 005 lei, acțiune cuplabilă (faptă ilicită), care se încadrează în dispoziția art.248 alin. (1) lit. c) din Legea insolvenței, caracterizată prin deturnarea (ascunderea) de către Elena Savina, în calitate de conducător al SRL „Hartis-Grup”, a activelor debitorului.

Invocă că, materialele cauzei denotă cu certitudine faptul că, drept temei de intentare a procesului de insolvență față de SRL „Hartis-Grup” a servit incapacitatea de plată a debitorului, caracterizată prin imposibilitatea executării la cerere a creanței creditorului SRL „Arturus Prim” (în proces de lichidare) în mărime de 88174,51 lei, constatată și încasată prin hotărârea irevocabilă a Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 03 decembrie 2014. Prin urmare, este evident că, incapacitatea de plată a întreprinderii s-a materializat prin incapacitatea întreprinderii de a-și onora obligațiile pecuniare față de creditori în perioada gestionării acesteia de Elena Savina, obligată prin lege, în asemenea circumstanțe, să depună în termenul legal cerere introductivă privind intentarea procesului de insolvență, fapt, însă, ignorat de ultima.

Mai invocă că, este evident că, Elena Savina, în calitate de administrator al SRL „Hartis-Grup”, neîntemeiat a omis termenul prevăzut de lege pentru depunerea

cererii introductive cu privire la intentarea procesului de insolabilitate, inacțiune culpabilă (faptă ilicită), care se încadrează în dispoziția art. 248 alin. (1) lit. h), caracterizată prin nedeplinirea cererii de intentare a procesului de insolabilitate conform prevederilor art. 14.

Menționează că, administratorul provizoriu/lichidatorul a solicitat administratorului statutar al debitorului în persoana Elenei Savina documentele aferente activității economice și patrimoniului debitorului SRL „Hartis-Grup”, inclusiv și documentele de evidență contabilă, însă în cadrul procesului de insolabilitate, ultima nu a prezentat careva explicații, care ar justifica neprezentarea documentelor solicitate de administratorul provizoriu/lichidator. Or, conform art. 13 alin. (1) Legea contabilității nr. 113-XVI din 27 aprilie 2007, răspunderea pentru ținerea contabilității și raportarea financiară revine: a) conducerii (organului executiv) - în entitatea cu răspundere limitată; b) partenerilor - în entitatea ai cărei proprietari au răspundere nelimitată; c) proprietarului - pentru întreprinzătorii individuali; d) conducătorului entității - în entitățile neprevăzute la lit. a)-c).

Susține că, conform art. 72 alin. (4), (5) și (6) din Legea cu privire la societățile cu răspundere limitată nr. 135-XVI din 14 iunie 2007, administratorul asigură ținerea contabilității societății, precum și a registrelor societății prevăzute de lege și de actul de constituire, și informează asociații cu privire la starea de lucruri și la gestiunea societății. În exercitarea atribuțiilor sale, administratorul va da dovadă de diligență și loialitate. Administratorul este obligat să convoace adunarea generală a asociațiilor dacă valoarea activelor nete ale societății a devenit mai mică decât capitalul ei social.

Afirmă că, prin ținerea unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii, precum și contribuirea la dispariția documentelor contabile, a documentelor de constituire și a ștampilei, așa cum este prevăzut la art. 248 alin. (1) lit. e) din Legea insolabilității, se înțelege săvârșirea acelor fapte ilicite, prin care se încalcă reglementările imperative ale Legii contabilității, indiferent dacă acestea reprezintă infracțiuni, contravenții sau simple delictive civile.

Declară că, însuși faptul netransmiterii către administratorul provizoriu/lichidator de către membrii organelor de conducere ale debitorului a documentelor contabile, a documentelor de constituire și a ștampilei, conform art. 27 din Legea insolabilității, creează o prezumție relativă a neținerii contabilității în conformitate cu legea și a legăturii de cauzalitate dintre această faptă și incapacitatea de plată a debitorului. Prin urmare, este necesară antrenarea răspunderii subsidiare a Elenei Savina și din acest motiv.

Relevă că, la data adresării în instanța de insolabilitate cu cerere de atragere la răspundere subsidiară, pasivul debitorului SRL „Hartis-Grup” în procedura simplificată a falimentului constituie suma totală de 144126,06 lei, format din creanțele validate și neexecutate față de creditorii din lipsa masei debitoare.

Mai relevă că, în cadrul procesului de insolabilitate, Elena Savina, în calitate de reprezentant al debitorului, nu a obiectat împotriva cuantumului creanțelor validate ale creditorilor.

Invocă că, în ceea ce privește întinderea prejudiciului, la care pot fi obligați să-1 repare subiecții prevăzuți la art. 247 din Legea insolvenței, acesta nu poate fi mare decât „o parte” din pasivul debitorului insolvent. O parte din pasiv poate fi chiar partea rămasă necoperită, adică întreg pasivul, în speță, pasivul debitorului SRL „Hartis-Grup”, format din creanțele validate și neexecutate față de creditorii constituie, după cum s-a menționat, suma de 144126,06 lei, care urmează a fi încasată de la administratorul statutar și unic asociat al întreprinderii, Elena Savina.

Solicită asigurarea acțiunii prin aplicarea sechestrului pe bunurile mobile și imobile, inclusiv pe mijloacele bănești din patrimoniul persoanei urmărite Elena Savina, în limitele valorii acțiunii, atragerea la răspundere subsidiară a organului de conducere al debitorului SRL „Hartis-Grup” în procedura simplificată a falimentului în persoana administratorului statutar și unic asociat, Elena Savina și încasarea de la Elena Savina în beneficiul creditorilor validați a datoriei debitorului insolvent în sumă totală de 144126,06 lei.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 30 ianuarie 2017 a fost admisă cererea depusă de către lichidatorul SRL „Hartis-Grup”, Lilian Popa cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a organului de conducere al SRL „Hartis-Grup”, Elena Savina, a fost atras la răspundere subsidiară fondatorul debitorului SRL „Hartis-Grup”, Elena Savina în fața creditorilor în limita valorilor creanțelor de 144126,06 lei și a fost încasată de la Elena Savina în bugetul de stat taxa de stat în sumă de 4324 lei.

La data de 29 mai 2017, prin intermediul oficiului poștal, Elena Savina a declarat recurs împotriva hotărârii instanței de insolvență, solicitând repunerea în termen, admiterea recursului și casarea integrală a hotărârii instanței de insolvență.

În motivarea recursului a indicat că, hotărârea instanței de insolvență este neîntemeiată și ilegală, deoarece instanța a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată.

Menționează că, ea nu este fondatorul și nici administratorul SRL „Hartis-Grup”, nu a gestionat-o niciodată și nu cunoaște cu ce se ocupă această întreprindere.

Susține că, ea a fost internată într-un spital cu o persoană, care a înșelat-o să semneze niște documente și consideră că, atunci și au fost perfectate anumite acte precum că, ea ar fi fondator al SRL „Hartis-Grup”.

Afirmă că, ea nu a întreprins careva acțiuni prevăzute de art. 248 alin. (1) și (4) din Legea insolvenței, care ar fi cauzat insolvența debitorului.

Relevă că, a luat cunoștință de hotărârea instanței de insolvență la data de 12 mai 2017.

Consideră că, urmează a fi repusă în termenul de declarare a recursului, deoarece nu a participat la examinarea cauzei, nu locuiește pe adresa unde este înregistrată viza de domiciliu și nu a cunoscut despre acest dosar și despre demersul cu privire la atragerea la răspundere subsidiară.

Prin referința depusă la data de 26 iunie 2017 lichidatorul SRL „Hartis-Grup” în procedura simplificată a falimentului, Lilian Popa a solicitat respingerea recursului și menținerea hotărârii instanței de insolvabilitate.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge cererea cu privire la repunerea în termenul de declarare a recursului și de a respinge recursul ca fiind depus în afara termenului legal, cu menținerea hotărârii instanței de insolvabilitate din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe.

Pe parcursul judecării cauzei s-a constatat că, la data de 21 octombrie 2016, lichidatorul SRL „Hartis-Grup” în procedura simplificată a falimentului, Lilian Popa a depus cerere cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a organului de conducere al debitorului SRL „Hartis-Grup” în procedura simplificată a falimentului în persoana administratorului statutar și unic asociat Elena Savina și încasarea de la aceasta în beneficiul creditorilor validați a datoriei debitorului insolvabil în sumă totală de 144126,06 lei.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 30 ianuarie 2017 a fost admisă cererea depusă de către lichidatorul SRL „Hartis-Grup”, Lilian Popa cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a organului de conducere al SRL „Hartis-Grup”, Elena Savina, a fost atras la răspundere subsidiară fondatorul debitorului SRL „Hartis-Grup”, Elena Savina în fața creditorilor în limita valorilor creanțelor de 144126,06 lei și a fost încasată de la Elena Savina în bugetul de stat taxa de stat în sumă de 4324 lei.

Conform art. 8 alin. (1) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, hotărârile și încheierile instanței de insolvabilitate pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Din materialele cauzei și, anume, din procesul-verbal al ședinței de judecată a instanței de insolvabilitate din 30 ianuarie 2017 rezultă că, recurenta Elena Savina, fiind citată legală, nu a fost prezentă la pronunțarea dispozitivului instanței de insolvabilitate din 30 ianuarie 2017, însă a luat cunoștință de hotărârea instanței de insolvabilitate enunțată la data de 05 mai 2017 (f. d. 79).

Cu toate acestea, recursul a fost declarat de către Elena Savina la data de 29 mai 2017, adică în afara termenului legal prevăzut de art. 8 din Legea insolvabilității, solicitând repunerea în termen, însă nu a făcut, prin probe întemeiate, dovada imposibilității îndeplinirii actului procedural în interiorul termenului prevăzut de lege.

Pe când, în conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) CPC, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot

fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.

Prin urmare, ținând cont de faptul că, prezentul recurs a fost declarat abia la 29 mai 2017, cu încălcarea evidentă a termenului prevăzut de lege, fără a fi indicat vreun motiv justificativ în vederea argumentării omiterii termenului legal, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către Elena Savina urmează a fi respins că fiind depus în afara termenului legal.

Pe cale de consecință, instanța de recurs ține să menționeze că, în conformitate cu art. 56 alin. (1) și (3) și art. 61 alin. (1) CPC, participanții la proces sunt în drept să, atace actele judiciare și să-și exercite toate drepturile procedurale acordate de legislația procedurală civilă. Participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare. Buna-credință prezumă că partea este obligată la intervale rezonabile de timp să manifeste diligență și să se intereseze de soarta dosarelor despre care cunosc cu certitudine că se află pe rolul instanței cu participarea lor și să respecte termenele prevăzute de lege.

În conformitate cu art. 113 alin. (1) CPC, dreptul de a efectua actul de procedură încetează o dată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător).

Astfel, recurenta Elena Savina urma să respecte termenul de atac prevăzut de lege.

În contextul celor expuse, se reține că, o asemenea soluție este compatibilă cu standardele înserate în textul art. 6 §1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, încuviințarea exercitării unei căi ordinare în urma rămânerii definitive a actului jurisdicțional valabil adoptat în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii ar însemna, de fapt, încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor cetățenilor părți la un proces echitabil.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Melnic versus Moldova din 14 noiembrie 2006, definitivă din 14 februarie 2007, precum și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Ponomaryov versus Ucraina din 03 aprilie 2008, definitivă din 29 septembrie 2008, unde se notează că deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare reprezintă o soluție, care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea cu privire la repunerea în termenul de declarare a recursului, de a respinge recursul și de a menține hotărârea instanței de insolabilitate.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge cererea Elenei Savina cu privire la repunerea în termenul de declarare a recursului.

Se respinge recursul declarat de către Elena Savina.

Se menține hotărârea Curții de Apel Chișinău din 30 ianuarie 2017 în cauza civilă la cererea lichidatorului Societății cu răspundere limitată „Hartis-Grup” în procedura simplificată a falimentului, Lilian Popa cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a organului de conducere al Societății cu răspundere limitată „Hartis-Grup”.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătorii

Maria Ghervas

Ion Druță

Oleg Sternioală

Luiza Gafton

Mariana Pitic